

ХҲМ БОШҚАРУВ ТИЗИМИ ВОСИТАЛАРИНИНГ – МАХСУС ВАЗИФА ТЕХНИКАСИ

БИР ҲИЛЛАШТИРИЛГАН «РАНЖИР-М1» ҲАРАКАТЛАНУВЧИ БАТАРЕЯ ҚҮМОНДОНЛИК ПУНКТИ

Чирчиқ ОТҚМБЮ

*ҚҚ ҲҲМ кафедраси катта ўқитувчилари,
подполковник Саидов Б., майор Болтаев Х.*

«Ранжир-М1» изделияси унификациялаштирилган ҳаракатланувчи батарея қўмондонлик пунктидир (УҲБҚП), шунингдек зенит-ракета полкининг қўмондонлик пункти, зенит-ракета дивизиони ёки қўшма тузилган ҲҲМ воситаларининг қўмондонлик пунктидир ва ҲҲМ булинмалари зенит воситаларининг жанговар ҳаракатларини жойда турганда ва ҳаракатланганда бошқарувини автоматизация қилиш учун хизмат қиласи.^[1]

УҲБҚП батарея қўмондонлик пункти, зенит-ракета полкининг (дивизионининг) қўмондонлик пункти ёки қўшма тузилган ҲҲМ воситаларининг қўмондонлик пункти вазифаларини бажариши мумкин.

«Ранжир-М1» изделияси яқин ҳаракат доирасидаги (ЗРК) зенит-ракета батареясининг ва зенит-артиллерия комплексларининг жанговар ҳаракатларини бошқарувини таъминлайди:

- «Тор-М1(М2Э)» ва ўларни модификациялари билан;
- «Оса-АК(АКМ)» ва ўларни модификациялари билан (ўларни модернизациялаштирганидан сўнг);
- «Стрела-10М2(10М3)» ва ўларни модификациялари билан;
- «Тунгуска-М1» ва ўларни модификациялари билан;
- «Шилка» (ўларни модернизациялаштирганидан сўнг);
- КЗРК «Игла» автоматлаштирилган бошқарув воситалари орқали;
- «ЗУ-23» туридаги ЗРПУ (ўларни модернизациялаштирганидан сўнг).

Изделие қуидаги обьектлар билан информацион-техник ўзаро боғланишларни таъминлайди: “Поляна-Д4М1”, “Ранжир-МК”, ПУ-12М7, ПБУ 54К6Е, СУ 83М6Е турларидағи юқори турувчи қўмондонлик пунктлари билан; “Ранжир-МК”, ПУ-12М7, ПУ-12М6, ПУ-12М4, Бук-М1-2Э (Бук-М3), «Печора-2М», «Панцирь-С1» турдаги қул остидаги воситалар билан; рақамли радиолокацион станциялар билан; ПОРИ-П2М (ПОРИ-П2ВМ) РЛМ (радиолокацион маълумотлар) ни ечиш ва қайта ишлаш постлари билан, вертолётда жойлашган радиолокацион дозор комплекси билан.

Асосий бажариш вазифалари:

- қўл ости воситаларини ўзаро ҳамкорлик зонасида жанговар ҳаракатларини координациялаш (ўзаро мувофиқлаштириш);
- барча манбалардан келаётган ҳаво шароити ҳақида маълумотларни акс эттириш ва тенглаштириш, бир вақтнинг ўзида қабул қилиш, қайта ишлаш;
- юқори турувчи қўмондонлик пунктидан келаётган командаларни, умумий турдаги командаларни, нишонлар бўйича командаларни қабул қилиш, қайта ишлаш ва акс эттириш;
- нишонларни мухимлигини аниқлаш ва тақсимлаш, нишонни кўрсатиш;
- тезкор-тактик ва ахборот-ҳисоблаш вазифаларни жойнинг рақамли харитасидан фойдаланиб ечиш;
- ЖМни жанговар шайлигини ва ҳолатини баҳолаш.

Асосий техник тавсифлар	
Битта нишонга ишлов бериш максимал вақти, ошмаган ҳолда	1-5 секунд
Алоқанинг максимал узоқлиги:	
- юкоридаги ҚП, кўриш РЛС , БҚП билан	30 км гача
- жанговар машина билан	5 км гача
Қабул қилинаётган нишонлар сони	500 гача
Тасвирланаётган нишонлар сони	255 гача
Ҳаво обьектларининг тасвирланиш узоқлиги	200 км гача
Автоматлаштирилган иш жойи сони	4
Маълумотларни қабул қилиш/ўзатиш каналларининг сони	9
Изделияни ёйиш вақти (телескопик мачтани ёймасдан), ошмаган ҳолда	5 минут
Тинимсиз ишлаш вақти, ошмаган ҳолда	48 соат

«Ранжир-М1» изделиясининг стационар (қўчмас) вариантда жанговар воситалар ва радиолокацион разведка воситалари информацион (ахборот) имитаторлар билан хамкорлигига ишловчи ўқув-шуғулланиш (ўқув синфига мослаштирилган) вариантини таъминлаш кўзда тутилган.

Ранжир қўмондонилик пунктини ҲҲМ тузилмалари таркибида қўлланилса, жанговар иш шароитидан келиб чиқсан ҳолда битта нишонни йуқ қилишда воситаларни сарфини 20-50% камайтиради.

9С737МК изделияси ёрдамида С-300ПМУ1(ПМУ2), С-300В(ВМ), Бук-М1-1(2), «TOP-M1(T)», «Тунгуска-М1», «Стрела-10М2(М3)», КЗРК «Игла» зенит-ракета системалари ўзаро ёки бошқа давлатларни зенит-ракета (радиотехник) системалари билан бир бутун қилиб бирлаштирилиши мумкин. [2]

Изделие қўйидаги вазифаларни бажариши мумкин:

- ҲҲМ обьектларини унификациялаштирилган қўмондонлик-штаб машинаси вазифасини;
- телекодли ва тезкор-қўмондонлик маълумотлар каналларини ёпиш учун алоқа аппаратхона вазифасини;
- ҚҚ ҲҲМ обьектларини ҲҲК, стратегик вазифалар учун мўлжалланган ракета қўшинлари (СВМРҚ) ва ракета қўшинлари ва авиация (РҚвА) обьектлари билан бириктиришда комплексли радиостанция вазифасини.[3]

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Интернет маълумотлари. [http://www.penza - radiozavod.ru.jpg](http://www.penza-radiozavod.ru.jpg).
2. Интернет маълумотлари. [http://www](https://ru.wikipedia.org/wiki). https://ru.wikipedia.org/wiki
3. Интернет маълумотлари. <http://www>. www.arms-expo.ru/armament/samples